

правителство дава съгласие за българската организация, В. Друмев се свързва с дейците на Комратското книжовно дружество.¹⁰ Той им съобщава, че е готов да разпространява в Македония техни книги и учебници, следвайки по този начин политиката на Кишиневското общество.¹¹ Друмев също подчертава, че Екзархията го кани за български владика в Солун или Велес, но "той е принуден да иде в Тулча, защото тук интереси има Зографският манастир".¹² Защо В. Друмев трябва да иде в Тулча и какви интереси тук има Зографският манастир съобщава Ив. Говедаров. Според този автор на известните проучвания върху миналото на град Копривщица, Тулча става център на дейността на Македонската дружина в Цариград, поради политиката на Зографския манастир в района.¹³

От друга страна Кишиневското общество за грамотност, непосредствено след като през 1871 г. получава разрешение за работа от руското правителство, насочва също дейността си към българското просветно движение в Южна Македония. То се свързва със Солунското българско дружество "Възраждане" и му предоставя средства за неговата работа.¹⁴ Солунското българско училище пък работи със средства от Козма Зографски, Панкратий Зографски, Теодосий Зографски и Станчо Увалиев, членове на Кишиневското общество.¹⁵

Ролята на Кишиневското общество за подпомагането на дейците на българската просвета в Южна Македония е известна на Македонската дружина в Цариград. Дейците на дружината изказват по този повод благодарности на монасите от Киприяновия манастир, на С. Тарапанов, Н. Дончев, М. Баламез, К. Попов, Ц. Градинар, Д. Вълев и др. членове на Кишиневското общество.¹⁶

Работата на Кишиневското общество и Комратското книжовно дружество през 70-те години в Южна Македония са част от политиката на Македонската дружина в областта. През 70-те г. тази организация, подкрепена от Екзархията и Цариградското читалище, води упорита борба за закрила на българските учители и духовенство, преследвани от гръцката пропаганда.¹⁷ В своята дейност Македонската дружина материално се поддържа от Зографския манастир, чийто средства се пазят главно в руски банки.¹⁸

Дейността на Кишиневското общество в Южна Македония, отнасяща се до материална подкрепа на българската просвета и до набиране и изпращане от Бесарабия на български книги и учебници, се споделя и от ученическото дружество към Кишиневската българска семинария, издържана от Киприяновия манастир. Ученическата дружина, по молба на Македонската дружина в Цариград, снабдява с книги и учебници будните български просветни селища в Южна Македония.¹⁹

Кишиневската ученическа дружина започва работа в Южна Македония благодарение на дейците на Кишиневското общество. Те основават ученическа библиотека, която ще бъде предадена на Македонската дружина.²⁰ Кишиневското общество следи за попълването на библиотеката с книги и дава отчет на Македонската дружина. Когато пък в Кишинев не останат български възпитаници, Македонската дружина ще вземе в свое ползване имота на Кишиневската семинария.²¹

Кишиневското общество издава в Кишинев и трудове на Милетий Зографски,